«Күкнең җиденче катында»

“Күп профильле 181 нче мәктәп”

2023 нче елның сентябрь саны

Безнең бу санда:

1 нче сентябрь – Белем бәйрәме
Бөтендөнья грамоталылык көне
Сәламәтлек көне

Исәнме, мәктәп!

Белем көне - беренче кыңгырау, дулкынланулар, чәчәкләр бәйләме һәм, әлбәттә, сыйныф сәгатьләре... Бу беренче тапкыр булганнар өчен иң көтелгән көн, алар беренче мәртәбә мәктәп бусагасын атлый.

Белем көне традиция буенча 1 нче сентябрьдә билгеләп үтелә. Бөтендөнья Белем көне. Бөтендөнья, чөнки нәкъ менә мәктәп төп социаль институтларның берсе буларак, балаларны үткәндә һәм олыларны киләчәктә берләштерә, бу көнне планетаның бөтен халкын диярлек җыя.

Традиция буенча 1 сентябрьдә безнең мәктәптә тантаналы линейка үткәререлде. Гимн яңгырады. Мәктәбебез директоры Динә Абдуллина балаларны яңа уку елы башлану белән котлады. 2023 нче елда уңышлар теләде. Тантаналы линейкадан соң, укучылар үз кабинетларына кереп, сыйныф сәгатендә катнаштылар.
1 сентябрь бәйрәме һәрвакыт онытылмаслык, шатлыклы һәм дулкынландыргыч булып кала. Укучыларга һәм укытучыларга 1 сентябрьдә генә түгел, ә мәктәптә үткән һәр көннәренең дә шатлыклы булып узуын телибез.

Газета редакциясе барыгызны да яңа уку елы белән котлый!!!

Мәктәп газетасы

Газеталар әллә кайчаннан бирле чыгарылып килгән. Алар арасында нинди генә газеталар булмаган: «Сугыш» кәгазе дә, «Яшен» газетасы да...

Безнең мәктәптә һәрвакыт төрле тематикадагы газеталар чыгарыла. Яңа елга газеталар традицион чыгарыла, анда бәйрәм турында кызыклы мәгълүматлар, укытучыларга, укучыларга һәм ата-аналарга теләкләр басыла.

2018 нче елда безнең мәктәптә татар телендә мәктәп газетасының беренче саны дөнья күрде: "Күкнең җиденче катында". Мәктәп газетасын чыгару инициаторлары
9 нчы сыйныф укучылары булды. Безнең татар теле һәм әдәбияты укытучысы А.Ф.Габдуллаҗанова бу газетаның штаттан тыш хәбәрчесе һәм түгәрәк җитәкчесе иде һәм хәзер дә җитәкчебез булып кала бирә.

Газетабыз бүгенге көндә дә бастырыла. Газетаның берничә бүлеге бар. Беренче битендә чыгарылыш номеры күрсәтелгән, шулай ук номерның төп метериалы басыла. Газетаның һәр рубрикасында бөек кешеләрнең сүзләре басыла, шуңа күрә номерлар әзерләгәндә укучылар күп китаплар, энциклопедияләр карыйлар. Киләсе бүлекләрдә мәктәп яңалыклары, яңа мәгълуматлар бастырыла.

Әйдәгез, бу уку елына күзәтү ясап, 1 нче сентябрь бәйрәменнән истәлекле фотолар карап үтик.

Ә СЕЗ БЕЛӘСЕЗМЕ?.....

Күпләр белмидер дә, элек 1 сентябрь Уңыш җыю көне дип саналган. Гади гаиләдән чыккан балаларны беренче парта артына утырткannар. Бу гадәтне Европа илләреннән күреп, Петр I тәкъдим иткән.

Басуларда көзге уңышны җыеп бетергәч, укучыларга укырга барырга рөхсәт ителгән.

Сүз уңаеннан, Петр I хакимияткә килгәнче, Яңа ел нәкъ 1 сентябрьдән башланган. 1714 елда Петр I указы буенча Россиядә беренче дәүләт китапханәсе ачылган.

Белем көне рәсми статуска Совет власте килгәч кенә ия була. 1935 елда СССР хөкүмәте мәктәпләрдә укуны башлый.

Барлык илләрдә дә уку елы төрле вакытта башлана. Кайдадыр Белем көненә балаларга, ә кайдадыр укытучыларга бүләкләр бирәләр. Кайбер илләрдә уку елы көзен түгел, ә яз көне башлана.

Әйтик, Һиндстанда белем көне апрельгә туры килә.

- Даниядә уку елын август уртасына "билгелиләр".

- Норвегиядә Белем көне-апрель азагында.

- Франциядә беренче уку көнен мәктәпләр үзләре билгели.

- Филиппинда дәресләр июнь аенда, Таиландта - майда, Сингапурда- гыйнварда. Чехиядә Белем көне беренче сентябрьдә билгеләп үтелә, ә беренче сыйныфка керүчеләрнең яше - алты яшь. Шул ук вакытта беренче сыйныф укучыларыннан бернинди дә махсус белем таләп ителми. Укый һәм яза белүләре әһәмиятле түгел – барысын да алар башлангыч мәктәптә өйрәнәчәкләр. Мәҗбүри рәвештә психолог белән сөйләшү булырга тиеш. Бу сөйләшүләрдән соң, психолог укучыларның мәктәп йөкләмәләренә эмоциональ әзерлеге турында нәтиҗә ясый.

Көньяк Кореяда Белем көне март аенда. Балалар мәктәпкә сигез яшендә керә һәм шул ук вакытта керү имтиханын тапшыралар. Аны яхшы тапшырган укучыларның уку йортын сайларга хокуклары бар, шуңа күрә баланы элиталы мәктәпкә бирергә теләгән ата-аналар 5-6 яшьтән башлап аның белән актив шөгыльләнәләр.

Бөтендөнья грамоталылык көне

8 сентябрьдә бөтен дөнья грамоталылык көнен билгеләп үтә. Аны ЮНЕСКО бөтендөнья мәгариф министрлары конгрессы тәкъдиме буенча грамотасызлыкны бетерү мәсьәләләре буенча оештырган. Иң беренче тапкыр ул 1965 елның 8 сентябрендә Тәһранда (Иран) уздырыла. Бәйрәмнең төп идеясе - кешенең хокукларын һәм мөмкинлекләрен киңәйтү өчен грамоталылыкны тарату. ЮНЕСКО мәгълүматлары буенча, дөньяда 260 миллионнан артык баланың белеме начар һәм 617 миллионга якын кеше бөтенләй укый һәм яза белми.

Россия буенча бераз статистика: БМО мәгълүматлары буенча, Россия халкы грамоталылык дәрәҗәсе буенча 15 нче урында тора. Рус телендә 500 меңгә якын сүз бар. Уртача россияле ликонында 10 меңгә якын сүз бар. Көндәлек тормышта без 2-3 мең сүз генә кулланабыз. «Тоталь диктант» ны эшләтү җәмәгатьчелекнең грамоталылыкка кызыксынуын арттыра, ләкин бөтендөньяда грамоталылык физик дәрәҗәдә бирелмәгән кешеләр дә бар. Бу- дислексия.

Дислексия нәрсә ул? Дислексия - аерым хәрефләрне һәм

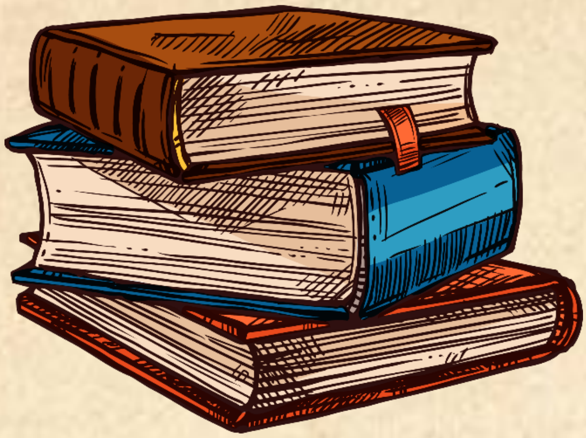

сүзләрне аңлауда кыенлык, аларны кеше авазлар белән чагыштыра алмый. Бу психик функцияләрнең формалашмавы яки таркалуы аркасында була. Уку һәм язуда хаталарның ныклыгында, типиклыгында һәм кабатлануында күренә: тавышларны катнаштыру һәм алмаштыру, мәсәлән, С-З; хәрефле уку, мәсәлән, м-а-м-а; иҗек структурасының бозылуы, мәсәлән, обко яки локооб урынына облако; аграмматизмнар, ягъни җөмләләрне кабул итүдә кыенлыклар, мәсәлән, " малай йөрде, һәм менә ул егылды, һәм менә ул торды, һәм менә бу урам, менә шулай булды»; сүзләрне һәм хәрефләрне эзләү мөмкин түгел, «текст нәрсә турында? " дигән сорауга җавап бирү.»; сүзлек запасының ярлылыгы; сүзләрне аңлау һәм куллану төгәлсезлеге.

Статистика күрсәткече буенча дислексикларның интеллект нормасы балалар арасында 5 процент тирәсе булган, ә психик үсеше тоткарланган һәм сөйләмдә төгәлсезлекләр булган балалар арасында 50 процент тирәсе. Бу биш дислексик малайга бер үк диагноз белән бер кыз туры килә, дигән сүз.

Сәламәтлек көне

Хәрәкәттә-бәрәкәт!

Әнә керә көч һәм дәрт!

Тәнгә сихәт,җанга-рәхәт,

Хәрәкәткә мең рәхмәт!

Мәктәптә Сәламәтлек көне-күңелле бәйрәм, яхшы кәеф, спорт һәм сәламәтлек бәйрәме. Егетләр спорт ярышларында катнашу өчен бу көнне түземсезлек белән көтәләр.

Безнең мәктәбебездә дә сәламәтлек көне уздырылды. Укучылар тизлек, көч, җитезлек, чыдамлыкка мәктәп стадионында ярыштылар, ә сәламәтлеге начар булу аркасында катнаша алмаучылар иптәшләренә көч биреп, аларны хуплап торды. Ярышларны физик тәрбия укытучылары һәм аларның ярдәмчеләре үткәрде.

Редакциянең адресы:
420101, Казан шәһәре,
Тулпар урамы, 2
Тел. 89050229576
Тираж – 50 экз.

Баш мөхәррир һәм дизайнер:
Габдуллаҗанова А.Ф.
Редколлегия әгъзалары: Петрочинина Диана, Гөмәрова Риана, Хәмидуллина Гөлинә